

Przemysł

Podsumowanie badania wśród młodzieży w Przemysłu

wraz z wnioskami i opracowaniem
wyników pytań otwartych

Informacja wprowadzająca

1.	Badanie w wersji on-line przeprowadzone zostało wśród 408 z 935 (44%) uczniów ostatnich klas przemyskich szkół ponadpodstawowych.
2.	Celem badania było zdobycie, uzupełnienie wiedzy w zakresie trudności odnalezienia się młodych ludzi na rynku pracy, przyczyn bezrobocia wśród osób młodych wchodzących na rynek pracy oraz ich stosunku do przedsiębiorczości.
3.	Badanie realizowane było w 2 turach. Pierwsza tura prowadzona w okresie od 10.02 do 18.02.2020 . Tura druga od 19.02.2020 do 25.02.2020 .
4.	W badaniu nie wzięli udziału jedynie uczniowie Zespołu Szkół Elektronicznych i Ogólnokształcących.
5.	Wnioski z badania będą pomocne przy podejmowaniu decyzji dotyczących przyszłości naszego miasta oraz pozwolą lepiej dostosować politykę miejską do potrzeb mieszkańców, szczególnie ludzi młodych.

Kluczowe informacje i wnioski płynące z badań

1.	W opiniach uczniów Przemysł to miasto dobre do życia i rozwoju w szczególności dla osób starszych (69,1%) oraz obcokrajowców (23,8%). Miasto w mniejszym stopniu zdaniem badanych przyjazne jest dla rodzin z dziećmi (17,2%), dzieci (14,7%), czy osób z wykształceniem technicznym, branżowym, „mających fach w ręku” (14,2%). Zaledwie co dziesiąta badana osoba stwierdziła, iż Przemysł jest dobrym miejscem do życia dla osób młodych – młodzieży, studentów (10,8%), a jedynie pojedyncze osoby wskazywały, że miasto postrzegane jest jako przyjazne dla osób przedsiębiorczych (4,4%) czy osób z wykształceniem wyższym (3,4%).
2.	W odpowiedzi na pytanie „Czy Przemysł jest dla Ciebie dobrym miejscem do życia i rozwoju?” zaledwie 15,4% badanej młodzieży udzieliła odpowiedzi pozytywnej. Kolejnych 80,9% odpowiedzi negatywnej, a 3,7% nie udzieliła odpowiedzi w ogóle.
3.	Elementy, które w szczególności zachęcają młodzież do mieszkania w Przemysłu to: a) Więzy rodzinne – 65,7%, b) Relacje z przyjaciółmi, znajomymi – 65,4%, c) Estetyka miasta i jakość przestrzeni publicznych – 44,6%, d) Atrakcyjność terenów rekreacyjnych – 42,6%, e) Bezpieczeństwo w mieście – 41,2%, f) Jakość powietrza – 32,3%,

- g) Relacje z sąsiadami – 31,9%,
- h) Skomunikowanie z większymi miastami – 30,4%.

Atrakcyjność zamieszkiwania w Przemysłu związana jest zatem w szczególności z kwestiami więzi rodzinnych oraz osobistych relacji (przyjaciele, znajomi, sąsiedzi).

Istotnymi walorami miasta są także jego aspekty związane z codziennym funkcjonowaniem – estetyka, możliwość rekreacji, jakość powietrza.

4.

Natomiast wśród kluczowych elementów zachęcających młode osoby do wyjazdu z miasta znalazły się:

- a) Wysokość zarobków – 84,1%,
- b) Atrakcyjność ofert pracy – 81,1%,
- c) Możliwości do kontynuowania nauki – 72,1%,
- d) Warunki do otwarcia i prowadzenia własnej firmy – 66,0%,
- e) Oferta rozrywkowa, komercyjna – 60,0%,
- f) Dostępność i jakość mieszkań – 55,4%,
- g) Oferta kulturalna i sportowa – 52,2%.

Z punktu widzenia osób młodych, Przemysł nie jest zatem postrzegany jako miasto „dobrej pracy”, ponieważ lokalny rynek nie przekonuje ani wysokością zarobków, ani atrakcyjnością ofert pracy. Nie stwarza także warunków do otwierania i prowadzenia własnej działalności.

Ograniczona zdaniem badanych jest także oferta dalszego rozwoju naukowego, niska jest atrakcyjność oferty rozrywkowej, czy kulturalnej. Ponadto wskazywane są problemy z dostępnością mieszkań. Przemysł nie jest zatem postrzegany jako miasto do życia i rozwoju zawodowego

5.

Wśród elementów, których badani nie biorą pod uwagę w kontekście czynników wpływających na decyzję o pozostaniu lub wyjeździe znalazły się:

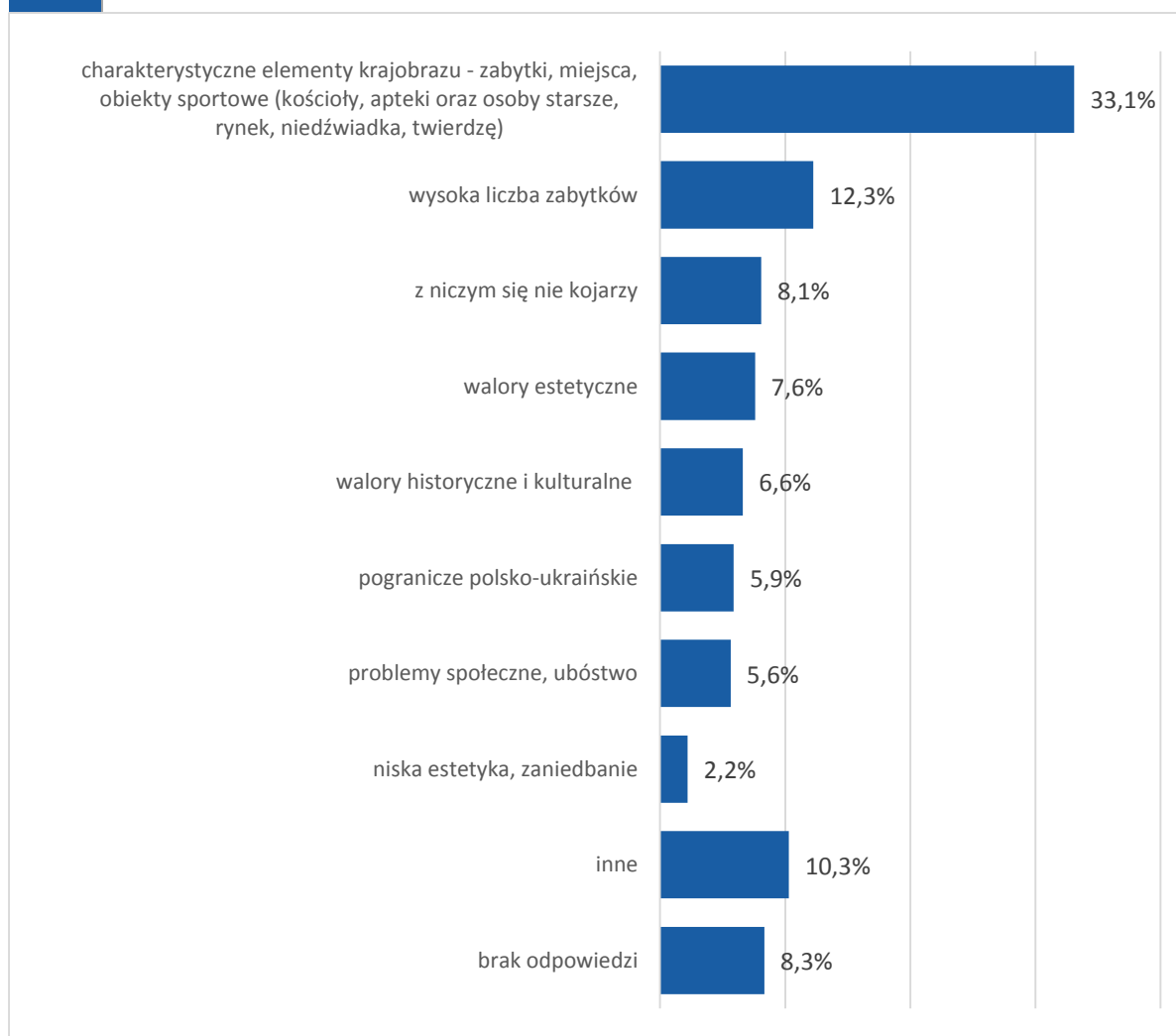
- a) Relacje z sąsiadami – 32,9%,
- b) Aktywność społeczna i współdziałanie mieszkańców – 30,6%,
- c) Skomunikowanie z większymi miastami – 18,6%,
- d) Dostępność i jakość mieszkań – 17,6%,
- e) Jakość powietrza – 17,4%,
- f) Komunikacja w mieście – 17,2%.

Elementami, które nie mają znaczenia, a wręcz „są obojętne” w kontekście podejmowania decyzji na temat ewentualnego wyjazdu lub pozostania, to przede wszystkim kwestie społeczne, w tym relacje sąsiedzkie oraz aktywność mieszkańców i ich współdziałanie.

Rzadziej bez znaczenia pozostają kwestie mieszkaniowe oraz elementy związane ze skomunikowaniem wewnątrz i na zewnątrz miasta.

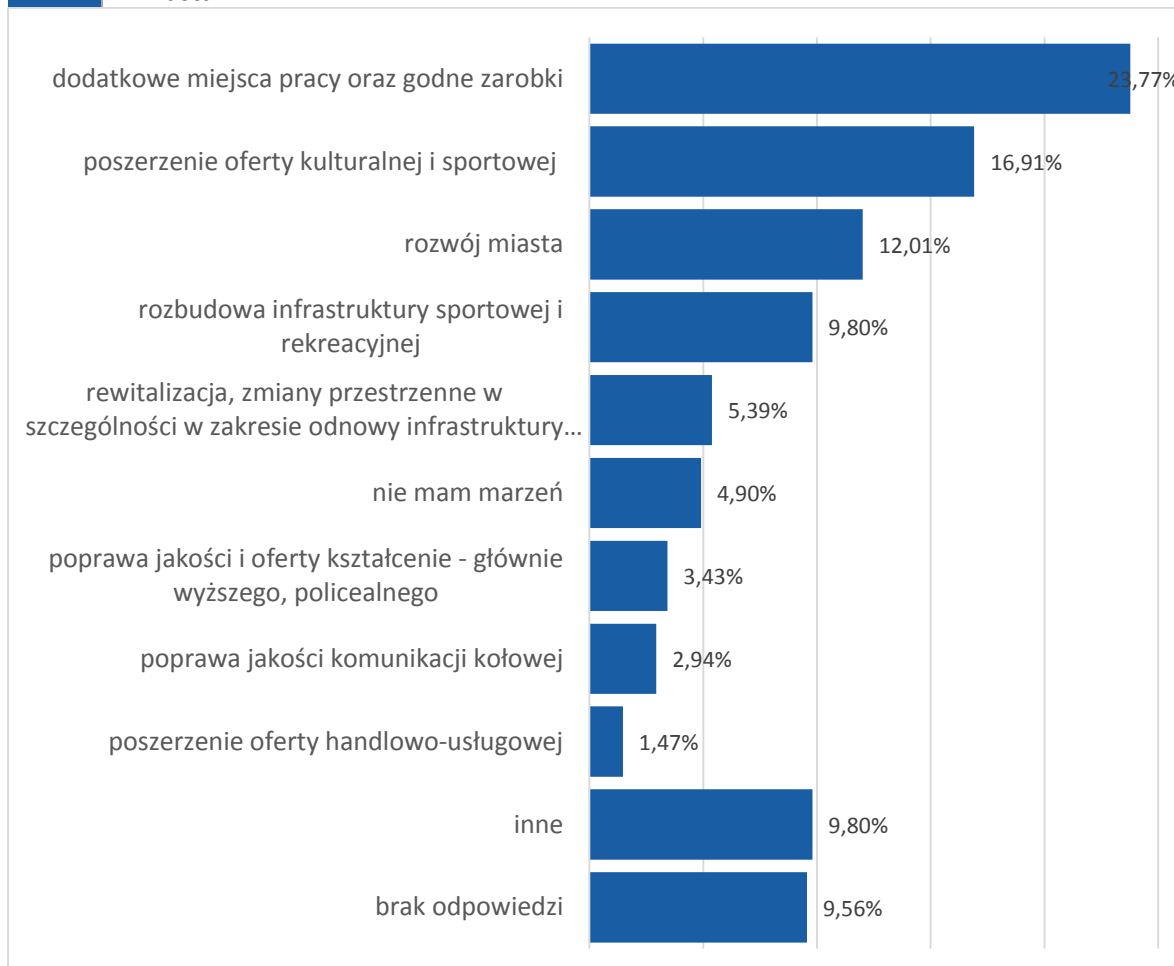
6.

Respondenci w pytaniu otwartym o to „Co wyróżnia Przemysł? Co jest jego cechą charakterystyczną? Z czym lub z kim Ci się kojarzy?” najczęściej wskazywali na charakterystyczne elementy miasta i lokalnego krajobrazu - zabytki, miejsca, obiekty sportowe (kościół, apteki oraz osoby starsze, rynek, niedźwiadka, twierdzę). Jednocześnie aż 8,1% badanych nie ma żadnych konkretnych skojarzeń z miastem. Niemal tyle samo osób w ogóle nie udzieliło odpowiedzi. Bardzo rzadko miasto postrzegane jest także przez pryzmat pogranicza polsko-ukraińskiego, co może wskazywać na to, iż dla przemyskiej młodzieży fakt ten nie ma większego znaczenia.

7.

Uczniowie w odpowiedzi na prośbę o sformułowanie życzenia i marzenia dotyczącego przyszłości Przemysła najczęściej wskazywali na aspekty związane z miejscami pracy i jakością ofert pracy. W drugiej kolejności wskazywano na poszerzenie oferty kulturalnej i rozrywkowej a także na potrzebę ogólnego rozwoju miasta. Wyniki te korespondują z odpowiedziami na temat czynników wpływających na chęć pozostania lub wyjazdu z miasta.

8.

Młodzież biorąca udział w badaniu, najczęściej swe plany związane z edukacją i rozwojem zawodowym konsultuje z rodziną (70,8%) lub przyjaciółmi, kolegami, sympatiami (52,2%). Rzadziej w proces ten włączani są nauczyciele (27,2%), media (Internet, tv, prasa) – 26,2%. Sporadycznie brane są także uwagi pochodzące od pracodawców (14,2%), doradców zawodowych (9,6%) oraz ulotek i informatorów (8,1%).

9.

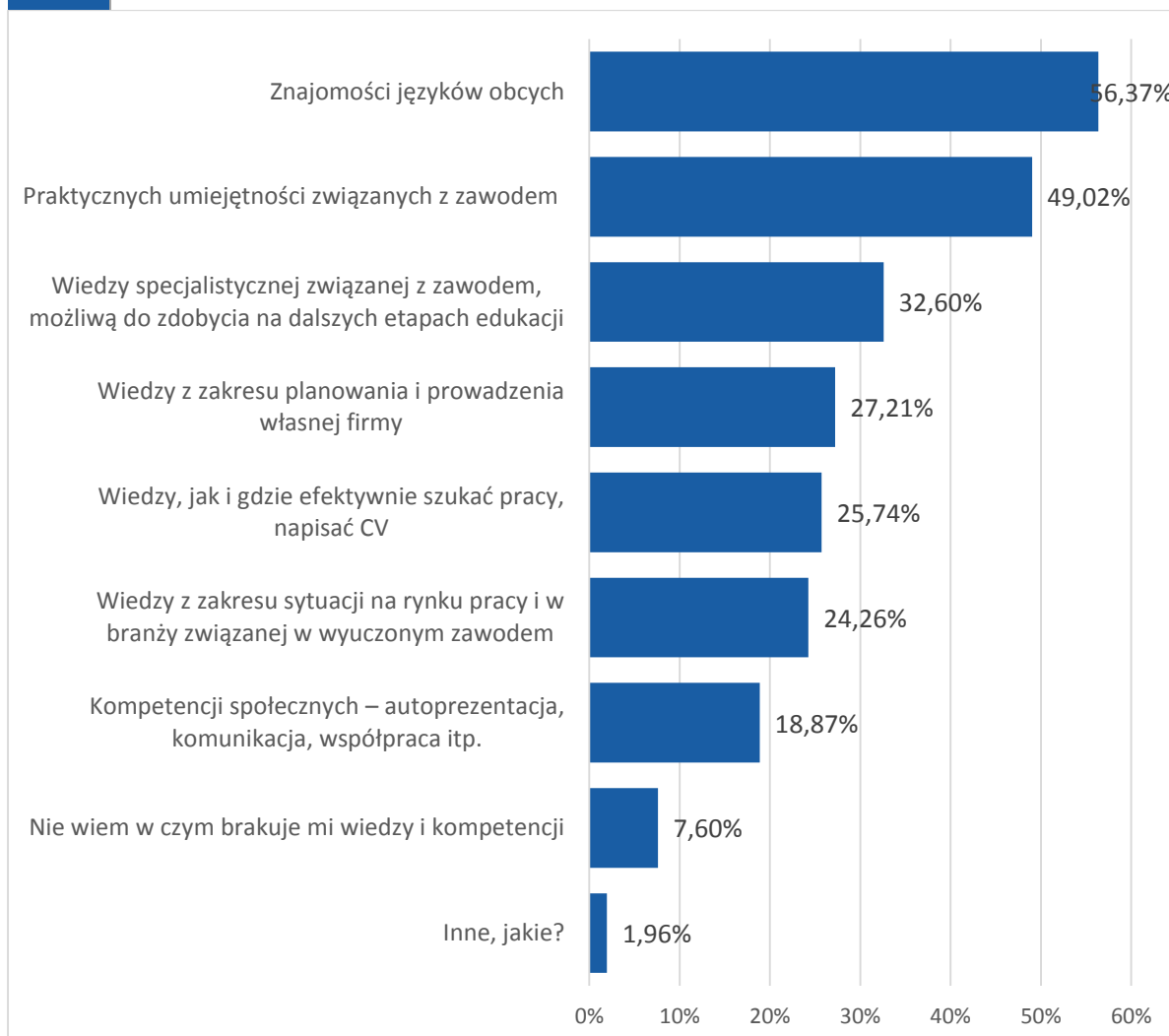
Po zakończeniu nauki w szkole średniej, około 2/3 badanej młodzieży zamierza kontynuować naukę, przy czym 37,3% respondentów deklaruje, że planuje kontynuować naukę i pracować, co czwarta badana osoba skupi się głównie na nauce (25%), 17,6% podejmie pracę, a 8,6% jeszcze nie ma wyrobionego zdania w tym temacie.

10.

Niemal połowa młodzieży z Przemysła planuje kontynuację nauki na poziomie studiów, w tym 34% podjęcie nauki na studiach licencjackich/inżynierskich, a później magisterskich, 10% wyłącznie na poziomie studiów licencjackich/inżynierskich. Około 7% respondentów jeszcze nie podjęło decyzji w tym temacie. Pozostałe wskazania mają charakter marginalny i wahają się w przedziale pomiędzy 5% - szkoła policealna, a 1% szkoła branżowa II stopnia.

11.

Zdaniem badanej młodzieży, aby znaleźć wymarzoną pracę, muszą uzupełnić lub pogłębić wiedzę/kompetencje w następujących dziedzinach: znajomość języków obcych (56,4%); praktyczne umiejętności związane z zawodem (49%); wiedza specjalistyczna związana z zawodem, możliwą do zdobycia na dalszych etapach edukacji (32,6%), a także wiedza z zakresu planowania i prowadzenia własnej firmy (25,7%). Co czwarty badany wskazywał na deficyty związane z umiejętnością poszukiwania pracy, pisania CV etc. a także braki w wiedzy na temat aktualnej sytuacji na rynku pracy. Badani najrzadziej wskazywali na kompetencje społeczne związane z autoprezentacją, komunikacją i współpracą (18,9%). Jedynie 7,6% uczestników badania nie potrafiło wskazać konkretnych zagadnień w tej dziedzinie.

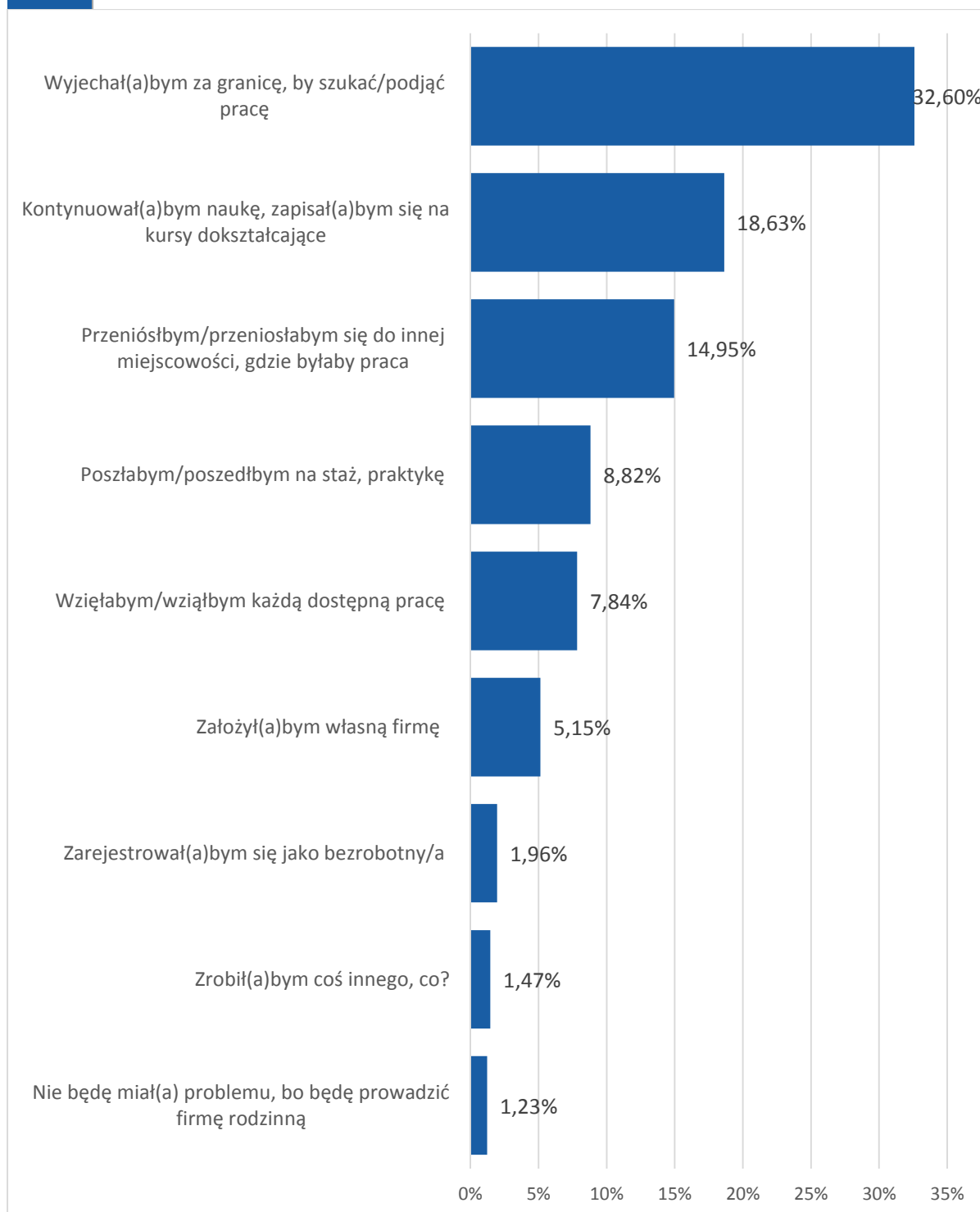

12.

Mimo wskazywanych braków w kompetencjach, aż 30,9% badanych wskazało jako mocną stronę swojej szkoły prowadzone przez nią praktyki, staże, warsztaty, aktywności pokazujące jak wykorzystać wiedzę w praktyce, współpraca z przedsiębiorcami. Kolejnych 27,2% za walor uznało nauczanie przedmiotów ścisłych, a po 18% stypendia i wyjazdy zagraniczne organizowane przez szkołę, a także współpracę z innymi szkołami i uczelniami. Stosunkowo najślabiej oceniono doradztwo zawodowe (11,3%) oraz sport (14,7%).

13.

Niebezpiecznym symptomem dla miasta jest to, że w przypadku gdyby młody respondent miał problemy ze znalezieniem odpowiedniej pracy po ukończeniu nauki, to aż 1/3 deklaruje, że wyjechałaby za granicę w celu poszukiwania zatrudnienia. Mniej więcej 18% próbowałoby się dokształcić, a 15% przeniósłoby do innej miejscowości, w której jest praca. Łącznie za pracą mogłaby zatem wyjechać niemal połowa uczniów przemyskich szkół. Jedynie 7,8% wzięłoby dowolną pracę dostępną na miejscu, a tylko 5,1% rozważyło założenie własnej działalności

14.

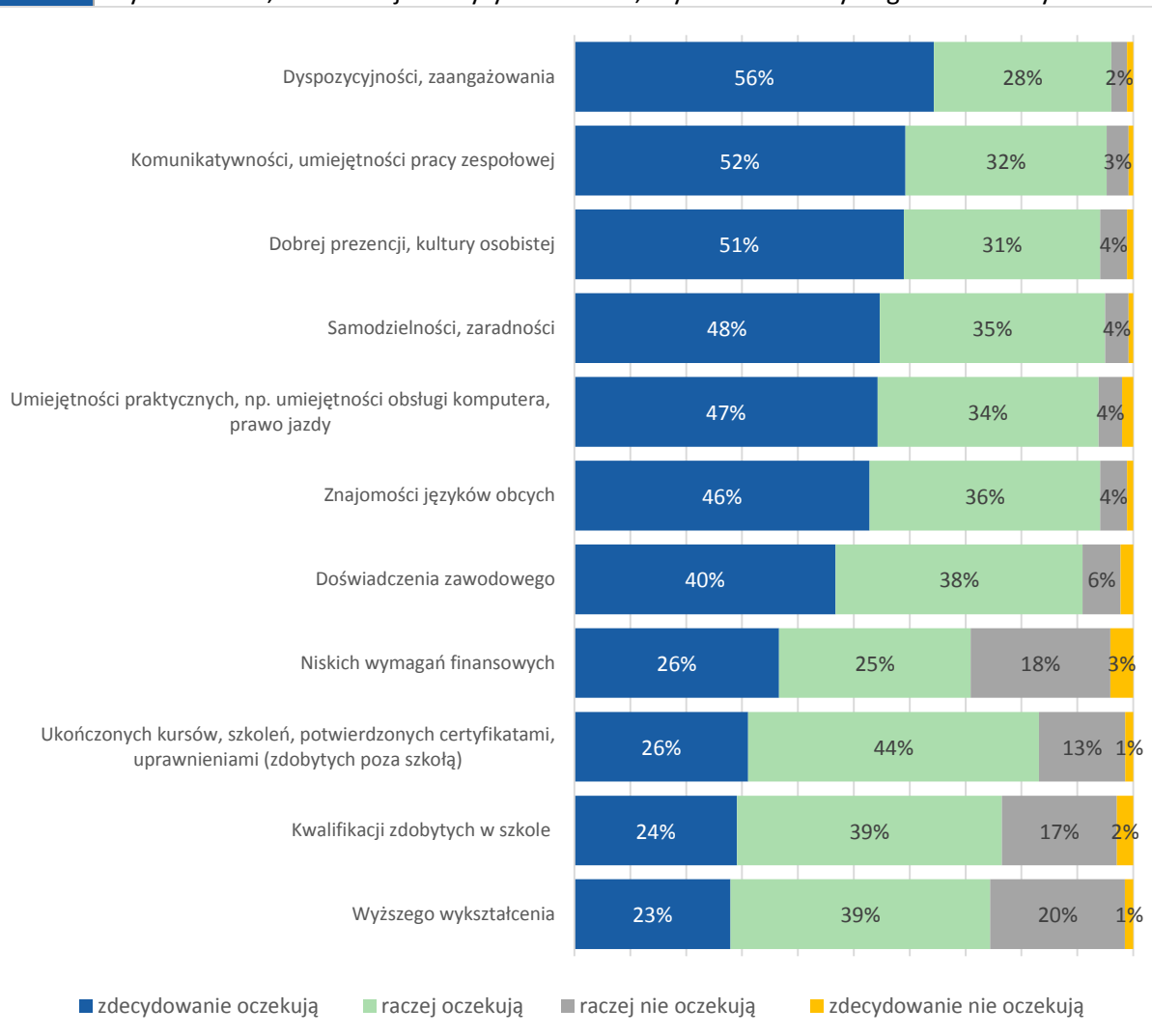
Zaledwie 6,6% uczestników badania chciałoby w przyszłości pracować w Przemysłu. Kolejnych 25% w innym regionie/mieście w Polsce, 22% poza granicą kraju, niemal 17% na terenie województwa podkarpackiego, a dla 11% nie ma to znaczenia. Podobnie rozkładają się plany związane z miejscem zamieszkania. W Przemysłu w przyszłości chciałoby mieszkać jedynie 8,8% uczniów szkół, 27% na terenie innego miasta/regionu Polski, 21,3% na terenie województwa, 17,1% za granicą, 10% badanych nie ma w tym temacie jasno sprecyzowanego zdania, a dla 8,6% jest to obojętne. Z zebranych informacji wynika zatem, że uczniowie szkół średnich mimo deklaracji dotyczących silnych więzi rodzinnych nie są przesadnie mocno związani z miastem i nie upatrują w nim swej przyszłości.

15.

Zdaniem respondentów, na znalezienie dobrej pracy w mieście, w największym stopniu wpływa kapitał społeczny tj. powiązania rodzinne i znajomości (45,6%), na drugim miejscu o możliwości zatrudnienia decyduje szczęście/przypadek (20,3%). Bardzo rzadko zdaniem młodzieży kluczowe czynniki związane są z wykształceniem (7,6%), doświadczeniem zawodowym (7,8%), determinacją (6,6%), czy inteligencją i sprytem (4,4%).

16.

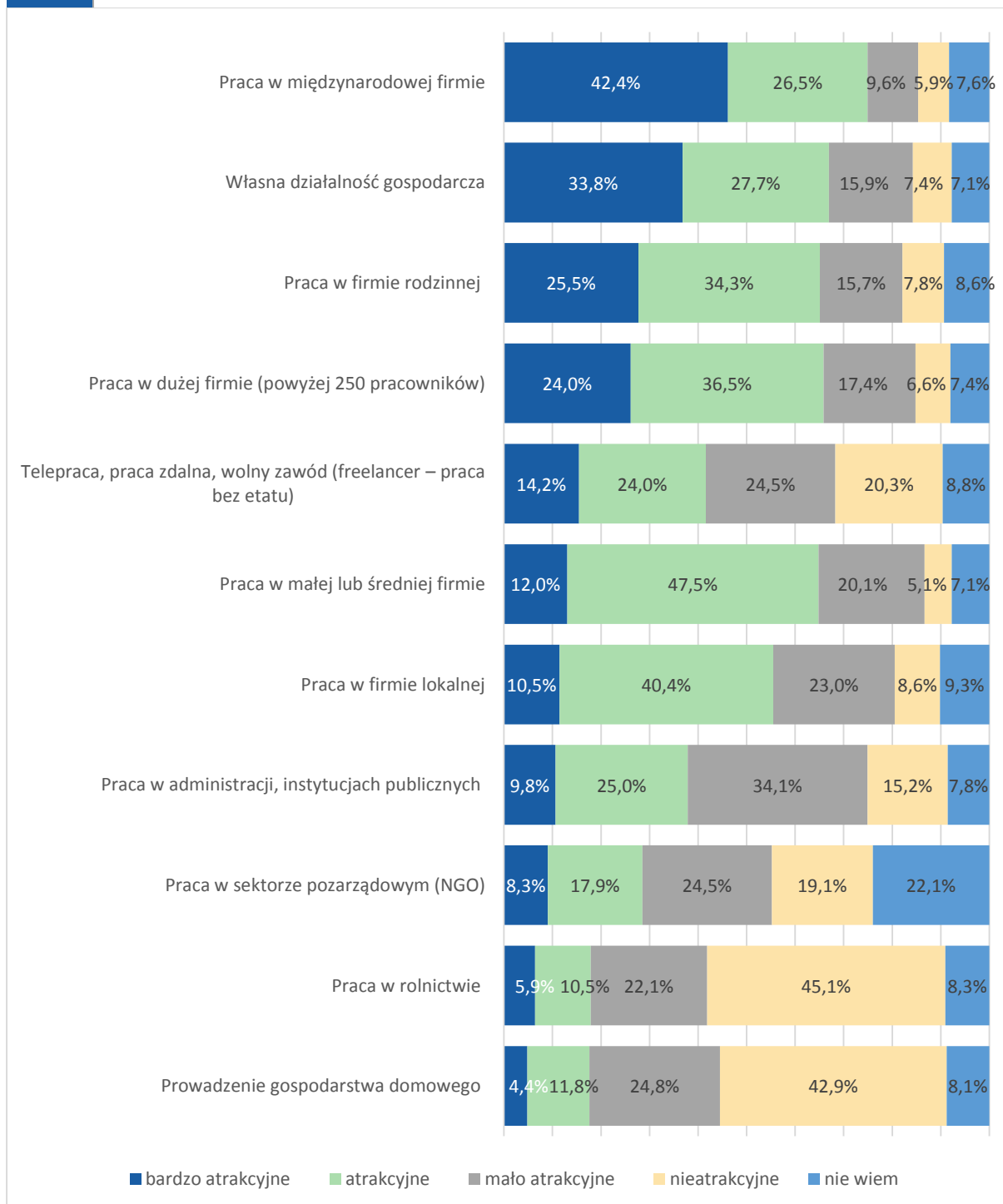
W opiniach młodzieży, lokalni przedsiębiorcy najbardziej od młodych pracowników starających się o zatrudnienie wymagają dyspozycyjności i zaangażowania (56%), komunikatywności i umiejętności współpracy zespołowej (52%), dobrej prezentacji i kultury osobistej (51%), samodzielności i zaradności (48%), a także umiejętności praktycznych – komputer, prawo jazdy (47%) i znajomości języków obcych (46%). Co istotne zdaniem około 20% respondentów pracodawcy raczej nie oczekują posiadania wyższego wykształcenia, kwalifikacji zdobytych w szkole, czy też niskich wymagań finansowych.

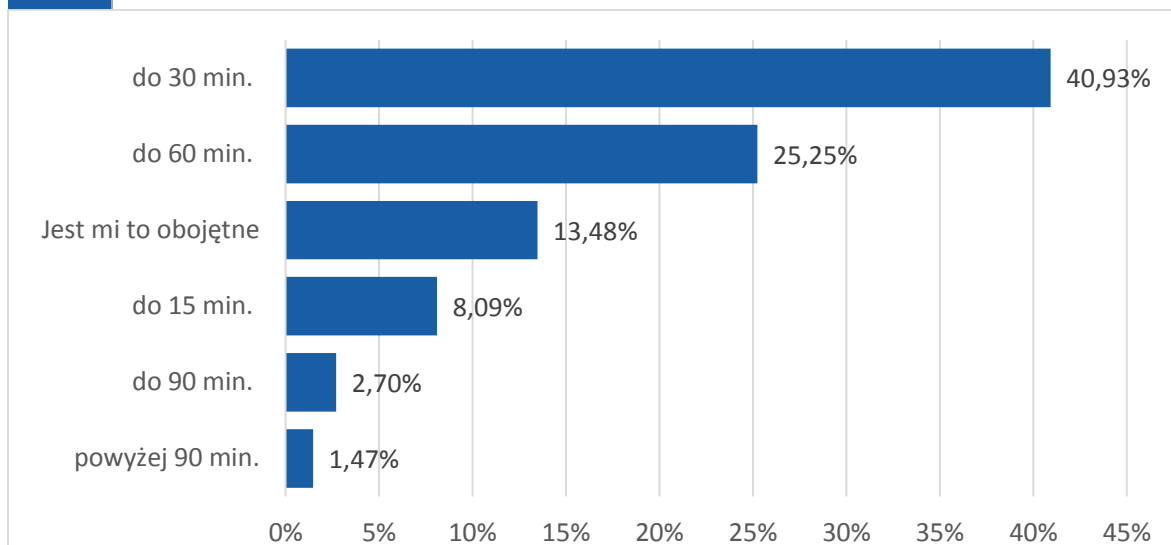
17.

Do najatrakcyjniejszych miejsc pracy (wskazania „bardzo atrakcyjna”) przemysła młodzież zaliczyła pracę w międzynarodowych korporacjach (42,4%), własną działalność gospodarczą (33,8%), pracę w rodzinnej firmie (25,5%), a także pracę w dużej firmie (powyżej 250 pracowników) – 24%. Najmniej atrakcyjnymi miejscami zatrudnienia są natomiast – rolnictwo (5,9%), sektor organizacji pozarządowych (8,3%), praca w administracji i instytucjach publicznych (9,8%) oraz praca w małej lub średniej firmie (12,0%).

18.

Blisko połowa respondentów deklaruje, że byłaby skłonna dojeżdżać do pracy w granicach 30 minut, w tym 8% w czasie do 15 minut. Kolejnych 25% na dojazd do atrakcyjnego miejsca zatrudnienia byłaby skłonna poświęcić do 60 minut. Niewiele osób byłoby skłonnych przeznaczyć na tą czynność więcej czasu w ciągu dnia.

19.

Mniej więcej 2/3 badanych osób podejmowało już w swoim życiu pracę zawodową (65,6%). Co czwarta osoba (26,7%) nie miała jeszcze takiego doświadczenia. Najpopularniejszymi formami zatrudnienia były: praca dorywcza w czasie wolnym od nauki, np. w okresie wakacyjnym (45,8%), praca dorywcza w czasie roku szkolnego.

20.

Młodzież biorąca udział w badaniu na pytanie o to czy rozważa prowadzenie własnej działalności gospodarczej miała mocno zróżnicowane zdanie, co może stanowić pokłosie miejsc pracy, które uznają za najbardziej atrakcyjne. Prowadzenie działalności gospodarczej w przyszłości rozważa około 1/3 ogółu respondentów, w tym odpowiedź zdecydowanie tak padła w 14,2% przypadków, a odpowiedź raczej tak w 19,8%. Jasno sprecyzowanego zdania nie miało blisko 30% badanych, a odpowiedzi negatywne pojawiły się w kolejnych niemal 30% wskazań.

21.

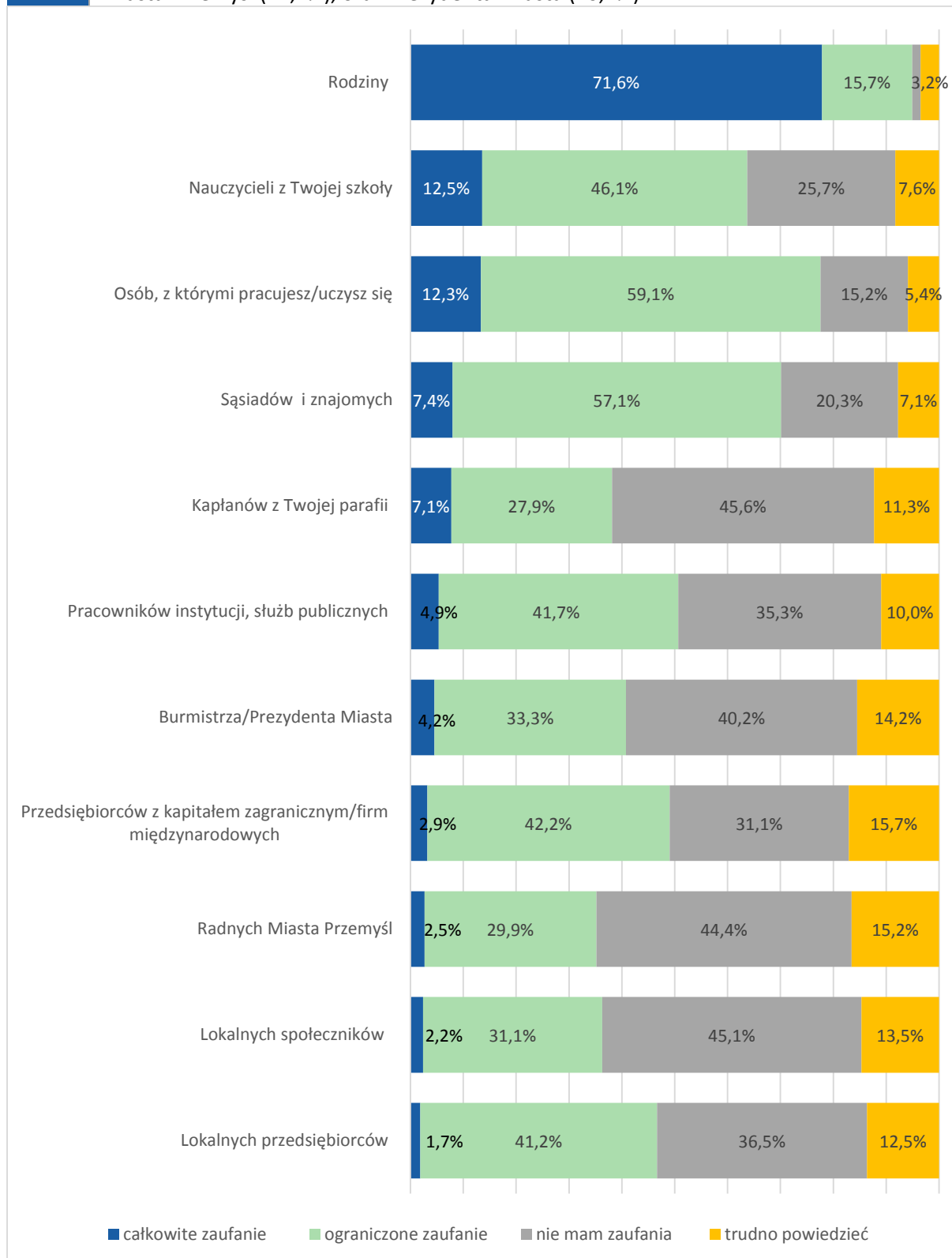
W największym stopniu do prowadzenia działalności skłoniłyby badaną młodzież szeroko rozumiane zasoby własne, w tym: posiadanie dobrego pomysłu na biznes (46,3%), odpowiednich środków finansowych „na start” (42,1%) oraz posiadanie odpowiedniej wiedzy i doświadczenia w zawodzie (41,9%). Istotnymi argumentami byłyby także: niskie podatki i inne koszty prowadzenia firmy (42,4%), dotacje na założenie firmy (39,9%), posiadanie odpowiednich znajomości, kontaktów np. z klientami, dostawcami (38,9%). Stosunkowo niewielkim motywatorem byłby natomiast problem w znalezieniu pracy „u kogoś”/najemnej (22,0%), czy możliwość przejęcia istniejącej firmy rodzinnej (26,7%). Reasumując młodzież skłonna byłaby do podjęcia działalności w szczególności w wypadku posiadania dużego kapitału społecznego (znajomości) oraz finansowego (środki na start), a także przy sprzyjających warunkach zewnętrznych – niskie podatki, możliwość uzyskania dofinansowania.

22.

Ponad 1/3 badanych osób deklaruje (67,9%), że ich rodzina nie posiada firmy rodzinnej. W odwrotnej sytuacji znajduje się niemal co czwarta badana osoba (24%). Wśród osób, których rodziny posiadają firmy rodzinne, zaledwie 13% deklaruje, iż rodzina oczekuje, że podejmą w tej firmie pracę w przyszłości. Połowa badanych jest zdania przeciwnego a ponad 1/3 nie ma w tym temacie jasnej/sprecyzowanej informacji. Niemal identycznie rozkładają się deklaracje na temat tego, czy badane osoby planują podjąć w rodzinnej firmie pracę w przyszłości – odpowiedzi tak (14%), nie (54%), nie wiem (32%).

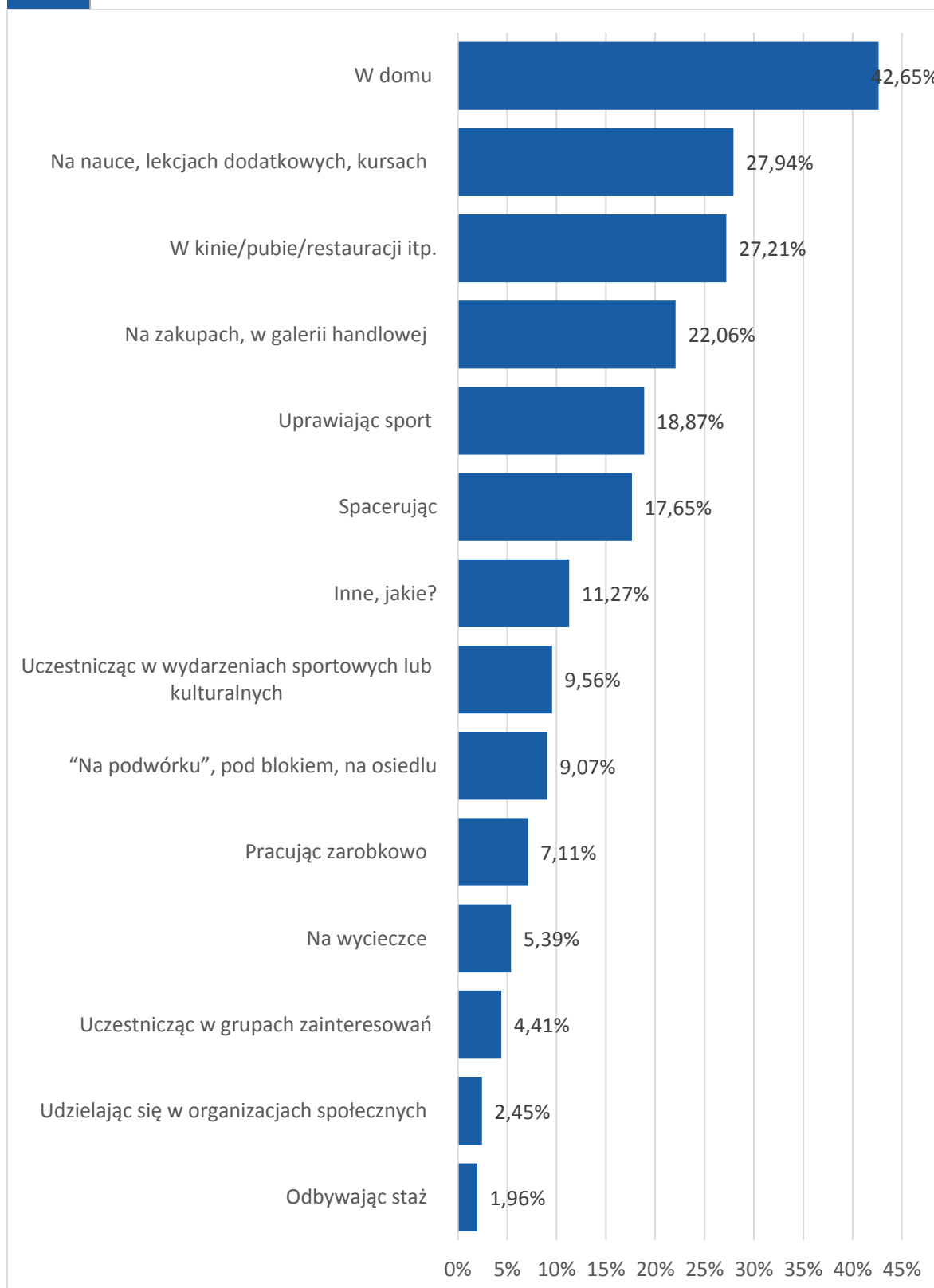
23.

Uczestnicy badania pytani o to kogo i w jakim stopniu obdarzają zaufaniem, najczęściej wskazywały, iż pełnym zaufaniem obdarzają jedynie rodzinę (71,6%). Ograniczonym zaufaniem darzą osoby, z którymi pracują/uczą się (59,1%), sąsiadów i znajomych (57,1%) oraz nauczycieli ze szkoły, do której uczęszczają (48,1%). Najczęściej zaufania nie mają natomiast do: kapłanów ze swojej parafii (45,6%), lokalnych społeczników (45,1%), radnych Miasta Przemysł (44,4%), oraz Prezydenta Miasta (40,2%).

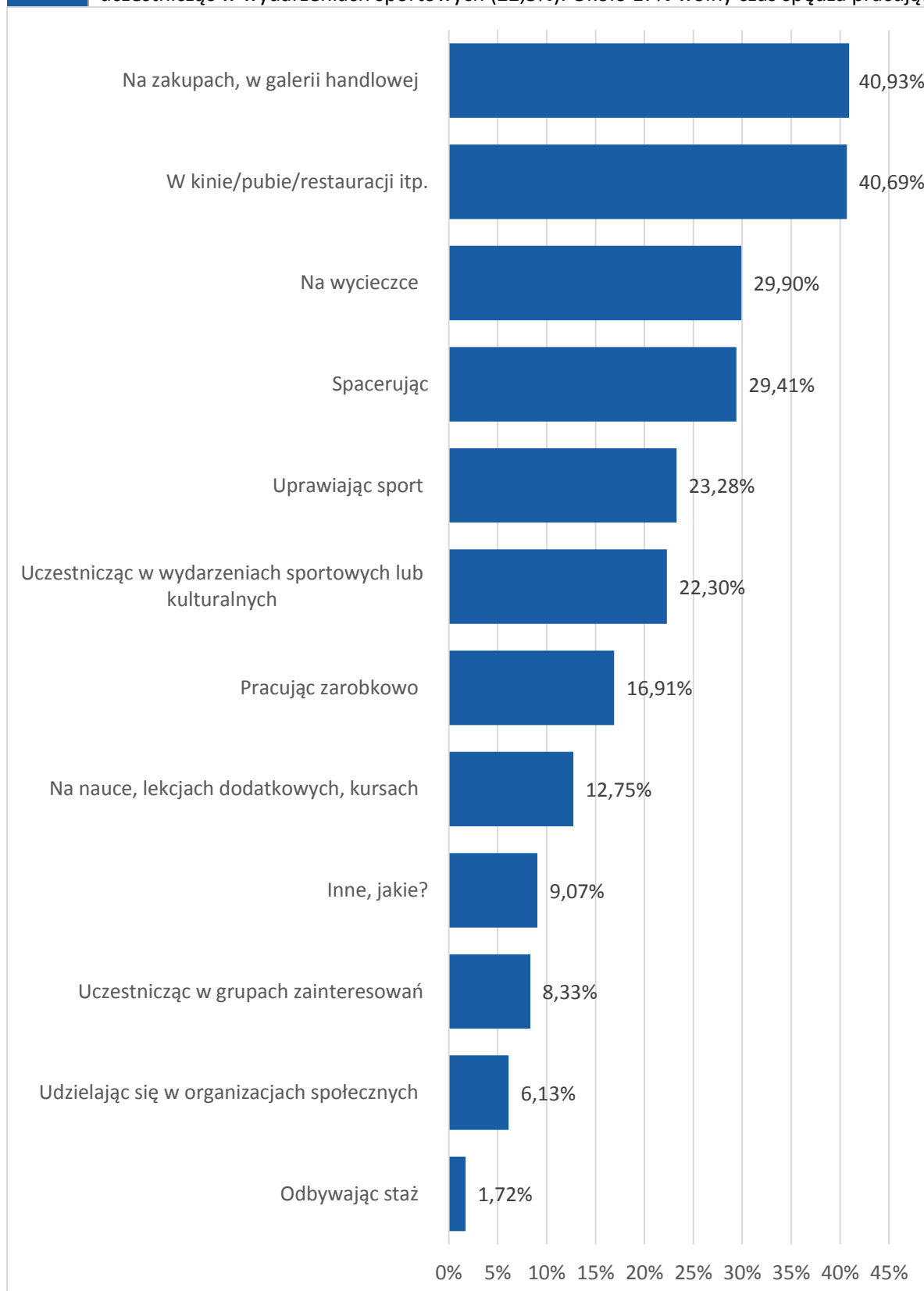
24.

W trakcie ostatniego weekendu badani uczniowie czas wolny na terenie Przemysła najczęściej spędzali w domu (42,6%), na nauce lub lekcjach dodatkowych (27,9%) oraz w kinie, pubie, restauracji (27,2%). Co czwarta/piąta osoba spędzała czas na zakupach, uprawianiu sportu, lub na spacerach. Mniej więcej co dziesiąta uczestniczyła w wydarzeniu sportowym, przebywała na podwórku lub pracowała.

25.

Natomiast w ciągu roku szkolnego uczniowie spędzający czas wolny poza Przemysłem koncentrują się na robieniu zakupów (w tym w galeriach handlowych) – 40,9%, spędzając czas w kinach, restauracjach – 40,7%, na wycieczkach (29,9%) i spacerach (29,4%). Mniej więcej co czwarta osoba czas wolny spędza poza Przemysłem uprawiając sport (23,3%) lub uczestnicząc w wydarzeniach sportowych (22,3%). Około 17% wolny czas spędza pracując.

26.

Do najważniejszych aspektów życia młodzieży według zebranych deklaracji należą: rodzina, małżeństwo, dzieci (72,3%); dobrobyt, stabilność finansowa, niezależność ekonomiczna (54,2%); znajomi i przyjaciele (43,9%); życie spokojne i bez kłopotów (40,9%). Niewielkie znaczenie mają natomiast aktywność społeczna i bycie użytecznym (5,1%), sława i wpływy (6,1%) oraz osiągnięcia w dziedzinie sztuki i nauki (12%).

27.

Informacje o badanych osobach: w badaniu udział wzięło 408 uczniów i uczennic przemyskich szkół średnich. W grupie tej znalazło się 181 chłopców (44%) i 192 dziewczęta (47%). 35 badanych nie wskazało własnej płci (9%). 40% badanych zamieszkiwało na co dzień Przemysł, kolejnych 41% mieszka na terenie powiatu przemyskiego, 9% poza Przemysłem i powiatem przemyskim. 10% respondentów nie wskazało miejsca zamieszkania. Po niemal 40% uczestników badania stanowili uczniowie i uczennice przemyskich liceów i techników, a 13% uczniowie szkół branżowych I stopnia.

28.

Mniej więcej co trzecia osoba (35,8%) opisując sytuację finansową swojej rodziny wskazuje, że „starcza nam na wiele bez specjalnego oszczędzania”. Nieco ponad co dziesiąta rodzina „może pozwolić sobie na pewien luksus” (11,0%), a około 29% posiada środki na codzienne życie, ale musi oszczędzać na poważniejsze zakupy. Mniej niż co 10 rodzina posiada ograniczone środki finansowe, przez co musi na co dzień oszczędnie gospodarować (7,6%) lub brakuje im środków na codzienne potrzeby (1,7%). W zaledwie 4,2% przypadków ojciec badanej osoby jest osobą bezrobotną. Sytuacja ta dotyczy 8,8% matek.